06/05/2025

Οι επτά Διάκονοι και η Κοινωνικότητα της Εκκλησίας μας

/ Γνώμες

Η Κυριακή των Μυροφόρων είναι αφιερωμένη, εκτός από τους αγίους και τις αγίες Μυροφόρους, οι οποίοι επιμελήθηκαν για την θεόσωμη αποκαθήλωση και ταφή του Κυρίου μας, και στους επτά Διακόνους της πρώτης Εκκλησίας.

- *Του Λάμπρου Σκόντζου (Θεολόγος)*

Σύμφωνα με το Βιβλίο των Πράξεων των Αποστόλων, η νεαρά Εκκλησία των Ιεροσολύμων αύξανε αλματωδώς. Πλήθος ανθρώπων, Ιουδαίων, αλλά και Ελληνιστών, δηλαδή Ιουδαίων, οι οποίοι είχαν υιοθετήσει την ελληνική γλώσσα και τον ελληνικό τρόπο ζωής, ή πρώην εθνικών, οι οποίοι είχαν προσηλυτισθεί στον Ιουδαϊσμό, πίστευαν στο κήρυγμα των αποστόλων, βαπτίζονταν και εντάσσονταν στην Εκκλησία. Μέσα στην Εκκλησία άλλαζε η ζωή τους, διότι εντάσσονταν στη χριστιανική αδελφότητα, όπου όλα τα μέλη θεωρούσαν όλους τους άλλους αδελφούς εν Χριστώ, υιοθετημένους από το Θεό εν τω Χριστώ (Γαλ.4,7). Δεν ήταν η Εκκλησία μια άλλη διαφορετική θρησκεία από τον Ιουδαϊσμό ή τον παγανιστικό εθνισμό, αλλά κάτι ασύγκριτα ανώτερο από την έννοια της θρησκείας. Η Εκκλησία είναι η «καινή κτίση» (Β΄Κορ.5,17), ο καινούριος κόσμος του Θεού, η βασιλεία Του επί της γης, η οποία ήρθε να αντικαταστήσει τον παλιό πτωτικό και γερασμένο από την αμαρτία και τη φθορά κόσμο.

Έτσι και στην αρχαία Εκκλησία δεν εξαντλούνταν οι δραστηριότητες των μελών της μόνο στη λατρεία, αλλά επεκτείνονταν σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής τους. Το ιερό κείμενο αναφέρει πως «του δε πλήθους των πιστευσάντων ην η καρδία και η ψυχή μια, και ουδὲ εις τι των υπαρχόντων αυτώ έλεγεν ίδιον είναι, αλλ᾽ ην αυτοίς άπαντα κοινά… ουδὲ γαρ ενδεής τις υπηρχεν εν αυτοίς· όσοι γαρ κτήτορες χωρίων ή οικιών υπήρχον, πωλούντες έφερον τὰς τιμὰς των πιπρασκομένων και ετίθουν παρὰ τοὺς πόδας των αποστόλων· διεδίδετο δὲ εκάστῳ καθότι αν τις χρείαν είχεν» (Πραξ.4,32-35). Εφαρμόστηκε για πρώτη φορά η περιπόθητη κοινοκτημοσύνη των αγαθών. Ορατό δε σημείο της συναδελφώσεως των μελών της Εκκλησίας ήταν οι περίφημες «αγάπες», δηλαδή τα καθημερινά κοινά δείπνα, όπου έτρωγαν αδελφωμένοι, χωρίς διακρίσεις.

Κάποιοι χριστιανοί, οι οποίοι προέρχονταν από την αίρεση των φαρισαίων, οι οποίοι συνέχιζαν να αποστρέφονται τους εθνικούς ως ακάθαρτους, όπως τους θεωρούσαν οι Ιουδαίοι, έκαναν κάποιες διακρίσεις στις «αγάπες» σε όσους χριστιανούς προέρχονταν από τους εθνικούς, κυρίως στις χήρες και τα ορφανά. Αυτό βεβαίως θεωρήθηκε απαράδεκτο, διότι όλοι τους με το άγιο Βάπτισμα είχαν αποβάλλει τον παλαιό άνθρωπο, μαζί με τις πράξεις, τις επιθυμίες και τις καταβολές του, και ενδύθηκαν το Χριστό (Γαλ.3,27). Ουδεμία διάκριση επιτρέπονταν μέσα στην ευχαριστιακή σύναξη της Εκκλησίας. Γι’ αυτό επενέβηκαν οι απόστολοι και αποκατέστησαν την αταξία αυτή με την προσωπική τους εργασία.

Η απασχόληση των αποστόλων να τηρούν την τάξη, να μοιράζουν, χωρίς διακρίσεις, τις τροφές και να εφαρμόζουν την ισότητα των μελών, τους αποσπούσε από το κυρίως έργο τους, το κήρυγμα του Ευαγγελίου. Γι’ αυτό λοιπόν

«προσκαλεσάμενοι οι δώδεκα το πλήθος των μαθητών είπον· ουκ αρεστόν εστιν ημάς καταλείψαντας τον λόγον του Θεού διακονείν τραπέζαις. επισκέψασθε ουν, αδελφοί, άνδρας εξ υμών μαρτυρουμένους επτά, πλήρεις Πνεύματος Αγίου και σοφίας, ους καταστήσομεν επὶ της χρείας ταύτης· ημείς δε τη προσευχή και τη διακονίᾳ του λόγου προσκαρτερήσομεν. και ήρεσεν ο λόγος ενώπιον παντός του πλήθους· και εξελέξαντο Στέφανον, άνδρα πλήρη πίστεως και Πνεύματος Αγίου, και Φίλιππον και Πρόχορον και Νικάνορα και Τίμωνα και Παρμενάν και Νικόλαον προσήλυτον Αντιοχέα, ους έστησαν ενώπιον των αποστόλων, και προσευξάμενοι επέθηκαν αυτοίς τας χείρας» (Πραξ.6,2-7).

Η εκλογή, και ο τρόπος εκλογής των Επτά Διακόνων έχει πολλή μεγάλη σημασία για την Εκκλησία μας. Ο θεσμός των διακόνων έρχεται να υλοποιήσει την εντολή του Χριστού για την αλληλοδιακονία των ανθρώπων: «ος εὰν θέλῃ γενέσθαι μέγας εν υμίν, έσται υμών διάκονος, και ος εὰν θέλῃ υμών γενέσθαι πρώτος, έσται πάντων δούλος· και γαρ ο υιὸς του ανθρώπου ουκ ήλθε διακονηθήναι, αλλὰ διακονήσαι, καὶ δούναι την ψυχὴν αυτού λύτρον αντὶ πολλών» (Μαρκ.10,43-45). Όπως ο Χριστός ήρθε να διακονήσει τον άνθρωπο, έτσι και όσοι θέλουν να είναι γνήσιοι μαθητές Του, οφείλουν να διακονούν αλλήλους. Η όποια διακονία στον άνθρωπο που την έχει ανάγκη, είναι σαν να γίνεται στον Ίδιο το Χριστό, «αμὴν λέγω υμίν, εφ᾽ όσον εποιήσατε ενὶ τούτων τωνν αδελφών μου των ελαχίστων, εμοὶ εποιήσατε» (Ματθ.25,39).

Αλλά και ο τρόπος της εκλογής είναι σημαντικός. Δεν τους όρισαν οι απόστολοι, αλλά σύστησαν στους πιστούς να εκλέξουν αυτούς που θέλουν να τους υπηρετούν, χωρίς καμιά διάκριση αριστοκρατών ή άσημων, πλουσίων ή φτωχών, ανδρών ή γυναικών. Ιδού η καθολική δημοκρατία της Εκκλησίας μας, η οποία εφαρμόστηκε δύο χιλιάδες χρόνια πριν εφαρμοστεί στην πολιτική!

Οι Επτά Διάκονοι είχαν σαφώς κοινωνικό ρόλο στην αρχαία Εκκλησία. Την ίδια εποχή είχε καθιερωθεί και ο θεσμών των διακονισσών, με ύψιστες κοινωνικές αρμοδιότητες. Αλλά με τον καιρό ατόνησε ο θεσμός των διακόνων, όταν σταμάτησαν οι «αγάπες». Ο θεσμός των διακονισσών εξέλειπε εντελώς και ο θεσμός των ανδρών διακόνων περιορίστηκε στη διακονία της λατρείας και αποτέλεσε τον πρώτο βαθμό της ιεροσύνης.

Ευχής μας είναι να δοθούν στους σύγχρονους διακόνους, πέρα από τη διακονία τους στη λατρεία, τα καθήκοντα που είχαν στην αρχαία Εκκλησία, να διακονούν ουσιαστικά το σημερινό κουρασμένο και ταλαιπωρημένο άνθρωπο. Είναι επίσης ανάγκη να δει η Εκκλησία μας και την ανασύσταση του θεσμού των διακονισσών, προκειμένου να έχει και η γυναίκα ουσιαστική συμμετοχή στην εκκλησιαστική ζωή.

Πηγή: pemptousia.gr